

Na temelju članka 7. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13 i 153/13) i članka 32. Statuta Šibensko-kninske županije („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 8/09 i 4/13), Županijska skupština Šibensko-kninske županije, na ____ sjednici, od _____ godine, donosi

ZAKLJUČAK

o neprihvatanju istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na istražnim poljima 8, 10 i 11 Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu

I.

Šibensko-kninska županija ne prihvaća istraživanje i eksploataciju ugljikovodika na istražnim poljima 8, 10 i 11 Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu, temeljem kojeg je Vlada Republike Hrvatske donijela Odluke o izdavanju dozvola za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika na Jadranu (Klasa: 022-03/14-04/529, Urbroj: 50301-05/18-15-1; Klasa: 022-03/14-04/528, Urbroj: 50301-05/18-15-1; Klasa: 022-03/14-04/526, Urbroj: 50301-05/18-15-1 od 2. siječnja 2015. godine)

II.

Šibensko-kninska županija ne prihvaća istraživanje i eksploataciju ugljikovodika na istražnim poljima 8, 10 i 11 zbog nepoštivanja niza važećih zakonskih odredbi, te proceduralnih i stručnih propusta i pogrešaka pri izradi Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu i Strateške studije o vjerojatno značajnom utjecaju na okoliš Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu.

III.

Mišljenje Šibensko-kninske županije o Strateškoj studiji o vjerojatno značajnom utjecaju na okoliš Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu (Klasa: 351-01/15-01/3, Urbroj: 2182/1-06-15-4 od 13. veljače 2015. godine), dostavljeno Ministarstvu gospodarstva u okviru "Javne rasprave o Strateškoj studiji o vjerojatnom značajnom utjecaju na okoliš Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu", te Kartografski prikaz istražnih prostora sastavni su dijelovi ovog zaključka.

IV.

Ovaj zaključak će se objaviti u „Službenom vjesniku Šibensko-kninske županije“.

Klasa: 351-01/15-01/
Urbroj: 2182/1-01-15-1
Šibenik,

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA
ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

PREDSJEDNIK

Nediljko Dujić

OBRAZLOŽENJE ZAKLJUČKA O NEPRIHVATANJU ISTRAŽIVANJA I EKSPLOATACIJE UGLJIKOVODIKA NA ISTRAŽNIM POLJIMA 8, 10 I 11 OKVIRNOG PLANA I PROGRAMA ISTRAŽIVANJA I EKSPLOATACIJE UGLJIKOVODIKA NA JADRANU

Sukladno *Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama* („Narodne novine“, broj 158/03, 100/04, 123/11, 141/06, 38/09) pomorsko dobro čine unutarnje morske vode i teritorijalno more, njihovo dno i podzemlje. U članku 6. istog Zakona navedeno je da se pomorsko dobro koristi sukladno odredbama *Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama*. Zakon nadalje jasno definira što je gospodarsko korištenje pomorskog dobra i kako se provodi postupak dodijele koncesije pri čemu je nužno i poštivanje *Zakona o koncesijama* („Narodne novine“, broj 143/12).

U ovom postupku za potrebe iskorištavanja i eksploatacije ugljikovodika donesen je *Zakon o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika* („Narodne novine“, broj 94/13 i 14/14) koji nije usklađen s *Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama*.

Isključivo temeljem *Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika* Odlukama Vlade Republike Hrvatske od 2. siječnja 2015. godine dodijeljeno je 10 dozvola za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika na Jadranu. Tim odlukama je prethodilo prvo javno nadmetanje za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika na Jadranu koje je zaključeno 03. studenog 2014. godine. Sve to je odrađeno prije provedbe Strateške procjene utjecaja okvirnog plana i programa na okoliš, što nije u skladu s *Zakonom o zaštiti okoliša* („Narodne novine“, broj 80/13 i 153/13).

Prema Odluci Vlade Republike Hrvatske o izdavanju dozvole za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika Ugovor o istraživanju i podjeli eksploatacije ugljikovodika s ovlaštenikom dozvole neće se sklopiti do završetka Strateške procjene utjecaja na okoliš Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu. U istom Ugovoru navedeno je da će se uzeti u obzir zaključci provedene Strateške procjene utjecaja na okoliš Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu. Strateška procjena utjecaja na okoliš donosi preporuke koje su trebale biti dio dokumentacije za javno nadmetanje, a ovako ostaje opravdana sumnja da su se sadržaj i preporuke Strateške studije prilagođavale dodijeljenim dozvolama.

Sukladno članku 12. *Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika* Ministarstvo je najmanje 30 dana prije raspisivanja javnog nadmetanja trebalo zatražiti suglasnosti na granice predloženog istražnog prostora od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na čijem području se nalazi predloženi istražni prostor. Navedeno nije napravljeno, a obzirom da je utvrđena udaljenost granica istražnih prostora 10 km od obale, a 6 km od vanjske linije otoka, u potpunosti je neprihvatljivo o ovako važnoj temi ne konzultirati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Posebice upozoravamo na neprimjerenu udaljenost od 6 km od Nacionalnog parka Kornati, koji je područje od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, odnosno njeno nacionalno blago.

Prema Direktivi 2008/56/EU i članku 50. i 55. *Zakona o zaštiti okoliša*, Hrvatski sabor, na prijedlog Vlade ima obvezu donošenja Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem koja će biti uz Strategiju održivog razvitka i Pomorsku strategiju krovni dokument na moru. Strategijom upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem dugoročno se određuju i usmjeravaju ciljevi upravljanja morskim okolišem i morskim područjem na načelima održivog razvitka i integralnog upravljanja morskim područjem primjenjujući ekosustavni pristup u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim, socijalnim i kulturnim razvitkom na području Države. Strategija upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem nije usvojena, što za posljedicu ima da Okvirni plan i program istraživanja i eksploatacije

ugljikovodika i npr. Operativni program za ribarstvo obuhvaćaju identična područja djelovanja za dvije djelatnosti koje su u konfliktu.

Nadalje, sukladno članku 55. Zakona o zaštiti okoliša Hrvatski sabor, na prijedlog Vlade ima obvezu donošenja novog Plana intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora. Važeći *Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora* („Narodne novine“, broj 92/08), kao i *Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora Šibensko-kninske županije* („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 10/10) ne poznaju moguću ugrozu uslijed istraživanja i eksploatacije ugljikovodika, a obzirom na udaljenost od 6 km nesporno je da bi se istraživanje i eksploatacija ugljikovodika događala unutar područja djelovanja Županijskog operativnog centra (ŽOC).

Sukladno članku 62. *Zakona o zaštiti okoliša* i članku 4. *Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš* („Narodne novine“ 64/08) Strateška procjena utjecaja na okoliš je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa. Strateškom procjenom stvara se osnova za promicanje održivog razvitka kroz objedinjavanje uvjeta za zaštitu okoliša u strategije, planove i programe pojedinog područja. Time se omogućava da se mjerodavne odluke o prihvaćanju strategije, plana i programa donose uz poznavanje mogućih značajnih utjecaja koje bi strategija, plan i program svojom provedbom mogao imati na okoliš, a nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenje odluka. Strateška procjena se provodi tijekom izrade nacrtu prijedloga plana i programa prije utvrđivanja konačnog prijedloga i upućivanja u postupak donošenja na način propisan Zakonom i navedenom Uredbom. Obavezni dio strateške studije je kratki prikaz razloga za odabir razmotrenih varijantnih rješenja, obrazloženje najprihvatljivijeg varijantnog rješenja plana ili programa na okoliš i opis provedene procjene.

Obzirom da je Okvirni plan donesen Strateška studija nije obradila varijantna rješenja, već je definirala zone „posebnih dogovora“ s nadležnim tijelima. U potpunosti je nejasno kad će se provoditi „posebni dogovori“ i u koji dokument će biti ugrađeni ako ne u Stratešku studiju koja osim zakonske legislative ostaje kao jedini dokument čije preporuke će biti ugrađene u Ugovor o istraživanju i podjeli eksploatacije ugljikovodika. Upravo Strateška studija mora u dogovoru s nadležnim tijelima donijeti preporuke za navedene zone jer u protivnom one ostaju „sive zone“ u kojima će se provoditi istraživanje i eksploatacija ugljikovodika kao i u ostalim istražni prostorima, pa ih kao takve nije potrebno posebno izdvajati.

U fazi istraživanja, koja može trajati pet godina, s mogućnošću produženja za 1 godinu, u istražnim prostorima za koje će se sklopiti ugovor s koncesionarom izradit će se najmanje jedna istražna bušotina u svrhu utvrđivanja prisutnosti komercijalno pridobivenih količina ugljikovodika. Upravo, Strateška studija mora dati preporuku koliki je maksimalni broj istražnih bušotina po istražnom polju obzirom da i samo istraživanje sa sobom nosi negativne utjecaje na okoliš (buka, ispuštanje isplake i slojne vode u more, uništavanje morskog dna, vrijednih staništa itd.).

Najznačajniji utjecaj na kitove i morske kornjače je utjecaj buke, prvenstveno od seizmičkih istraživanja i od izrade bušotina za vrijeme aktivnosti. Strateška studija je procjenjujući kumulativni utjecaj postavila ograničenja da se ne bi smjela provoditi istraživanja na više od tri istražna prostora istovremeno, međutim nije postavila ograničenje da upravo zbog kumulativnog utjecaja to ne smiju biti susjedna istražna polja, što smatramo posljedicom već ranije spomenute preuranjene podjele dozvola za istraživanje i eksploataciju.

Posljedica već podijeljenih dozvola za istraživanje i eksploataciju je i to da Strateška studija nije ponudila preporuke oko izbora tipa buševih platformi koje bi se koristile, te tehnologije bušenja kako bi se prilikom istraživanja i eksploatacije umanjio ukupni utjecaj na okoliš.

Za zbrinjavanje isplake i krhotina razrušenih stijena mogu se koristiti različite metode i to: ispuštanje u more, odvoz na kopno i zbrinjavanje na kopnu te utiskivanje u bušotine (Gaurina-Međimurec, 2014). Izbor metode ovisi o tehnološkim, ekonomskim i ekološkim parametrima, te je u tom smislu Strateška studija trebala definirati preporuke.

U Strateškoj studiji socio-ekonomske značajke nisu dovoljno razrađene, nije napravljena „cost-benefit“ analiza, razmotreni su samo potencijalni pozitivni učinci eksploatacije ugljikovodika na proračun i pojedine industrijske grane, dok se ne sagledavaju ekonomski negativni učinci koji su za očekivati poglavito u području različitih segmenata turizma i ribarstva.

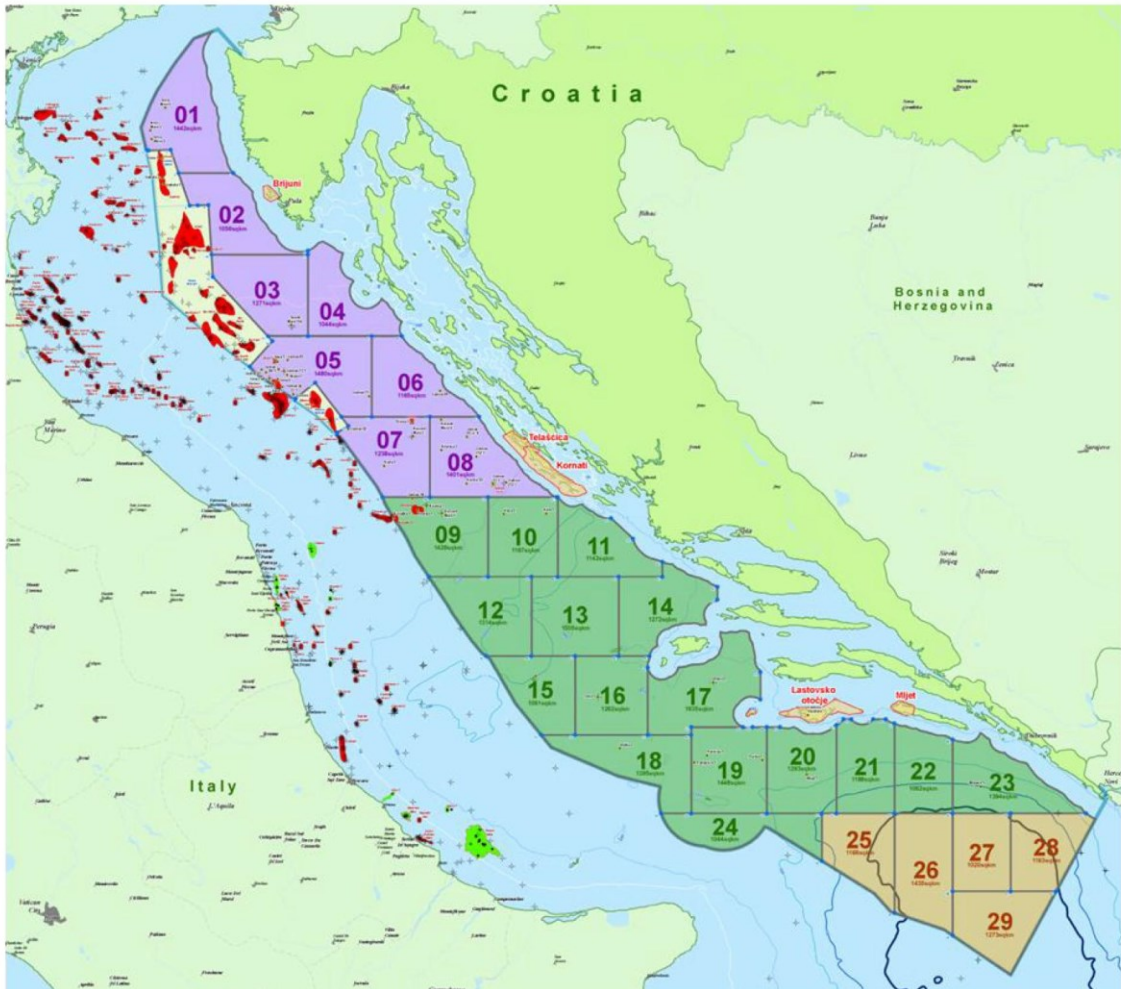
Kod utjecaja na turizam utvrđeno je da se vidljivost platformi s kopna doživljava kao narušavanje vizura i može značajno umanjiti privlačnost područja za turizam „sunce i more“. Ova grana turizma, jedna je od ključnih gospodarskih grana, i usko je povezana s krajobraznim značajkama. Postavljanjem, platformi doći će do narušavanja krajobraznih značajki prostora koji je visoko privlačan za nautički turizam. Otoci srednjeg i južnog Jadrana posebno su privlačna područja za nautički turizam, koji čini važnu i prosperitetnu gospodarsku granu. Preporuka Strateške studije je da eksploatacijske platforme s pratećom infrastrukturom trebaju biti smještene tako da ne narušavaju vizure točaka od interesa za turizam „sunce i more“. Platforme ne smiju biti dominantna vizura s plaža, iz naselja i turističkih zona. Navedena preporuka u potpunosti je neprihvatljiva, te ju je nužno izmijeniti na način da platforme ne smiju biti vidljive s plaža, iz naselja i turističkih zona.

Nadalje, gospodarenje područjem mora temelji se na dokumentima prostornog uređenja. Svaka djelatnost u prostoru se, direktno ili posredno, regulira *Zakonom o prostornom uređenju* („Narodne novine“, broj 153/13), odnosno propisima donesenim na temelju istoga, dakle Strategijom i Programom prostornog uređenja, Državnim planom prostornog razvoja Republike Hrvatske (koji još nije donesen), županijskim prostornim planovima i prostornim planovima uređenja jedinica lokalne samouprave.

Ostaje nejasno kako će se provesti članak 135. *Zakona o prostornom uređenju* u smislu ishoda lokacijske dozvole za istraživanje ugljikovodika kad u dokumentima prostornog uređenja koji su trenutno na snazi ne postoje nikakve odredbe, smjernice ili kriteriji kojima se definira to područje, osim načelne odredbe da je isto istraživanje omogućeno na cijelom području Republike Hrvatske. Naposljetku, za napomenuti je da se i koncesije na pomorskom dobru donose na temelju prostornih planova.

Člankom 32. Statuta Šibensko-kninske županije („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 8/09) propisana nadležnost Skupštine kao predstavničkog tijela županije da donosi odluke i druge akte kojima se rješavaju pitanja iz samoupravnog djelokruga, proračun i završni račun, te obavlja i druge poslove koji su zakonom stavljeni u djelokrug Županije, kao jedinice područne (regionalne) samouprave.

Iz gore navedenih razloga ovim Zaključkom Skupština Šibensko-kninske županije izražava svoje neprihvatanje istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na istražnim poljima 8, 10 i 11 Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu.

Prilog II. Istražni prostori definirani Okvirnim planom i programom istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu